

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babe-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodoxă Didactică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	BISERICA ÎN EPOCA PRIMARĂ						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. lect. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, ggardan@yahoo.com						
2.3 Titularul activităților de seminar	Drd. Mihaela-Maria Gorcea						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	ES	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătirea seminarilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					1
3.7 Total ore studiu individual		58			
3.8 Total ore pe semestru		100			
3.9 Numărul de credite		4			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezența a minim 80%, cu materialele didactice specifice indicate de profesor. • Prezența obligatorie la testul din timpul semestrului. • Telefoanele mobile se țin închise pe toată durata cursului.
5.2 De desfășurare a	• Pentru predarea cu întârziere a portofoliului de seminar, acesta va fi

seminarului/laboratorului	depunctat cu 0.5 pct./zi de întârziere. • Plagierea lucrării de seminar atrage după sine respingerea lucrării și nepromovarea colocviului.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Să demonstreze capacitatea în alegerea mecanismelor care au dus la răspândirea creștinismului. • Să identifice principalele etape din istoria Bisericii creștine în primele trei secole. • Să demonstreze capacitatea încadrării cronologice a evenimentelor istorice și a personalităților definitorii pentru această perioadă. • Să demonstreze capacitatea de a integra în discursul propriu cunoștințele dobândite. • Să dezvolte deprinderi de lectură și de interpretare a documentelor istorice. • Să demonstreze competențe reale de actualizare a semnificației evenimentelor istorice în vederea transmiterii ei în mediile contemporane.
Competențe transversale	• Să demonstreze capacitatea de conexare a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum și cu activitatea profesională pe care urmează să o desfășoare. • Să demonstreze capacitatea de conexare a informațiilor de istorie bisericească pentru realizarea dialogului interreligios.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Să introducă studentul în sfera cunoașterii istoriei răspândirii religiei creștine în Răsărit în primele trei secole ale erei creștine, precum și în cea a cunoașterii etapelor de dezvoltare a instituției eclesiale în această perioadă.
7.2 Obiectivele specifice	• Să familiarizeze studentul cu probleme de metodologie a cercetării istorice. • Să explice și să faciliteze în alegerea fenomenelor istorice care au avut influențe, atât sub aspect religios cât și social, asupra răspândirii creștinismului în Răsărit în perioada abordată. • Să dezvolte capacități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Cunoașterea și autocunoașterea sau despre necesitatea studierii Istoriei Bisericești	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere

Starea lumii iudaice și greco-romane la apariția creștinismului: p gâanism, iudaism, partide iudaice, curente filozofice, via a social și moral .	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	2 prelegeri
Istoricitatea Mântuitorului Iisus Hristos. Întemeierea Bisericii. Activitatea misionar a Sfin ilor Apostoli: Iisus Hristos, m rturii, Cincizecime, comunitatea primar din Ierusalim, apostol, propov duire, misiune, aria de ac iune, sinodul de la Ierusalim.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	2 prelegeri
Activitatea misionar a Sfântului Apostol Pavel: convertirea, c l toriile misionare, primirea p gânilor la creștinism, captivitatea la Roma.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	1 prelegere
Organizarea Bisericii primare: comunitate, credinco i, ierarhie, harimatici, sistemul mitropolitan.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	1 prelegere
Via a creștin în Biserica primar : cultul, Sfintele Taine, via a în comun.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	1 prelegere
Biserica în timpul persecu iilor: persecu ie, martiriu, apostazie, cauze, legislație, procedură, pedepse, consecin e.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	2 prelegeri
Ereziile în Biserica primar . Controverse și schisme: erezii iudaizante, gnosticismul, erezii antitrinitare, data pa tilor, botezul ereticilor.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	2 prelegeri
Monahismul, cultul și via a creștin pân la Constantin cel Mare: originile monahismului, organizarea vie ii monahale, primele s rb tori, evolu ia vie ii creștine.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	1 prelegere
R spândirea creștinismului în R s rit și în Apus: mediul misiunii, întinderea geografic , metodele misionare, coli catehetice.	prelegere, dezbateră sau discu ie colectiv	1 prelegere

Bibliografie

I. Bibliografia obligatorie:

- Justo L. Gonzales, *Ghid pentru studiul Istoriei Biserice ti*, traducere de Cezar Login și Gabriel-Viorel Gârdan, edi ie, studiu introductiv și bibliografie de Gabriel-Viorel Gârdan, Editura Presa Universitar Clujean , Cluj-Napoca, 2010.
- Ioan R mureanu, Milan esan, Teodor Bodogae, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I (1-1054), Edi ia a II-a, EIBMBOR, Bucure ti, 1975.
- Ioan R mureanu, *Istorie Bisericească Universal* , edi ia a II-a, EIBMBOR, Bucure ti, 2004.
- Eusebiu de Cezareea, *Istoria Bisericească; Martirii din Palestina*, trad. Pr. Prof. Teodor Bodogae, PSB 13, EIBMBOR, Bucure ti, 1987.

- Vasile Muntean *Istoria creștinismului general*, vol. I, EIBMBOR, București, 2008.
- Nicolae Chifor, *Istoria creștinismului*, vol. I, Editura Trinitas, Iași, 1999.
- Nicolae Chifor, *Istoria creștinismului*, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007
- Emil Dumea, *Teme de istorie a Bisericii*, Editura Sapiența, Iași, 2002
- Ludwig Hertling S.J., *Istoria Bisericii*, trad. de Emil Dumea, Editura Ars Longa, 2001
- *Originile creștinismului*, introducere de Pierre Geoltrain, traducere de Gabriela Ciubuc, Editura Polirom, Iași, 2002
- Jean Comby, *Scurtă istorie a Bisericii*, trad. Mihaela Voicu, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, vol. I, 1999
- Earle E. Cairns, *Creștinismul de-a lungul secolelor. O istorie a Bisericii creștine*, ediție revizuită, trad. Doris Laurențiu și John F. Tipei, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2007

II. Bibliografie opțională :

- Eusebiu Popovici, *Istoria bisericească universală și statistica bisericească*, traducere de Atanasie Mironescu, ed. a II-a, vol. I – IV, București, 1925
- *Scriverile Primilor Apostolici*, traducere, note și indici de pr. dr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1995
- Alexander Schmemmann, *The Historical Road of Eastern Orthodoxy*, Holt, Rinehart and Winston, New York, Chicago, San Francisco, 1963
- Adolf Harnack, *About the Mission and Expansion of Christianity in the First Three Centuries*, accesibil în format electronic la adresa www.ccel.org/ccel/harnack/mission.html
- Everett Ferguson, *Backgrounds of Early Christianity*, third edition, Grand Rapids, 2003
- Everett Ferguson, *Church History*, vol. 1: *From Christ to Pre-Reformation*, Zondervan, Grand Rapids, 2005
- Francesco Paolo Rizzo, *Biserica în primele secole, linii istorice*, traducere de Antonel-Aurel Ilie, Editura Serafica, Roman, 2002
- George Remete, *Contribuții la studiul Istoriei Bisericii Universale*, vol. I, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001
- Joseph Ratzinger, Pope Benedict XVI, *Jesus of Nazaret*, Doubleday, New-York, 2007
- Pope Benedict XVI, *The Apostles*, Our Sunday Visitor Publishing Division, Huntington, Indiana, 2007
- Pope Benedict XVI, *Jesus, the Apostles and the Early Church*, Ignatius Press, San Francisco, 2007
- Pope Benedict XVI, *Saint Paul*, Ignatius Press, San Francisco, 2009
- Nelu Zugravu, Ovidiu Albert, *Scripta contra Christianos în secolele I-II*, Editura Presa Bună, Iași, 2003
- Remus Mihai Feraru, Constantin Jinga, *Merele de aur, antologie de documente scrise din epoca Noului Testament*, Editura Marineasa, Timișoara, 2001
- Marcel Simon, *Primii creștini*, traducere de Octavian Cheianu, Editura Polimark, București, 1993
- Gheorghe G. Stănescu, *Studii de Istorie Bisericească Universală și Patristică*, ediție studiu introductiv, bibliografie suplimentară, indice de nume și locuri de pr. conf. dr. Ioan-Vasile Leab, Editura Arhidiecezania, Cluj-Napoca, 1998
- Hans Kung, *Iudaismul, situația religioasă a timpului*, traducere de Edmond Nawrotzky-Torok, Editura Hasefer, București, 2005
- Ioan I. Ică jr. *Canonul Ortodoxiei*, vol. 1 *Canonul apostolic al primelor secole*, Editura Deisis/Stavropoleos, Sibiu, 2008

- Jonathan Hill, *Zondervan Handbook to the History of Christianity*, Grand Rapids, Mi., 2006
- Dr. Tim Dowley (ed.), *Introduction to the History of Christianity*, Fortress Press, Minneapolis, 2002
- Justo L. Gonzalez, *The Story of Christianity*, vol. 1 i 2, Harper San Francisco, 1984-1985
- Ivor J. Davidson, *The Birth of the Church*, Baker Books, Grand Rapids, Mi, 2004
- Harry R. Boer, *A Short History of the Early Church*, Grand Rapids, Mi, 1976
- Adrian Gabor, *Studia Ecclesiastica*, Editura Bizantin , Bucure ti, 2003
- Mark A. Noll, *Momente cruciale în istoria Bisericii*, traducere Corneliu Simu , Editura Logos, Cluj-Napoca, 2008
- Jonathan Hill, *Ghid al istoriei cre tinismului*, trad. Alexandru N d ban, Editura Casa C r ii, Oradea, 2008
- Henry Chadwick, *The Early Church*, revised edition, 1993
- Henry Chadwick, *The Church in Ancient Society*, Oxford University Press, 2008
- August Franzen, *Mic istorie a Bisericii*, trad. Marius Iva cu, Editura Galaxia Gutenberg, 2009
- Jean Danielou, *Biserica primar* , trad. George Scrima, Editura Herald, Bucure ti, 2008.
- Henry L. Mansel, *Ereziile gnostice din primele dou veacuri*, trad. Laurian Kertesz, Editura Herald, Bucure ti, 2008
- Ioan R mureanu, *Persecuția împăratului Iulian Apostatul împotriva creștinismului*, Editura Anastasis, 2009
- Susan Ashbrook Harvey, David G. Hunter (editori) *The Oxford Handbook of Early Christian Studies*, Oxford University Press, 2008
- Timoty Paul Jones, *Christian History Made Easy*, Rose Publishing, 2009
- Bruce L. Shelley, *Church History in plain language*, third edition, Thomas Nelson, Nashville, 2008
- Armand Puig, *Iisus. Un profil biografic*, Editura Meronia, Bucure ti, 2006
- Diarmaid MacCulloch, *Istoria Cre tinismului*, Editura Polirom, 2011
- Zenovie Pâcli anu, *Istoria cre tinismului antic*, Galaxia Gutemberg, 2009
- Giovanni Filoramo (coordonator), *Istoria religiilor*, vol. II, *Iudaismul i cre tinismul*, Editura Polrom, 2008.
- Warren H. Carroll, *A History of Christendom*, vol. I, *The Founding of Christendom*, Christendom Press, Front Royal, 1993
- Roderic L. Mullen, *The Expansion of Christianity: a gazetteer of its first three centuries*, Brill, Leiden-Boston, 2004
- Margaret M. Mitchel, Frances M. Young, *The Cambridge History of Christianity*, vol. 1, *Origins to Constantine*, Cambrigde University Press, 2006
- Magnus Zetterholm, *The formation of Christianity in Antioch: a social-scientific approach to the separation between Judaism an Christianity*, Routledge, London, 2003
- Viorel Ioniță (coordonator), *Teologia ortodox în secolul al XX-lea i la începutul secolului al XXI-lea*, Editura Basilica, Bucure ti, 2011

8.2 Seminar	Metode de predare	Observa ii
Cum se scrie un text tiin ific. Noțiuni metodologice	expunere	1 seminar
Despre persecu ii- generalit i	dezbateri sau discu ie colectiv	1 seminar
Tertulian -Apologeticul	dezbateri sau discu ie colectiv	1 seminar

Tertulian - Prescrip ia contra ereticilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Minucius Felix- Dialogul Octavius	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Ciprian - C tre Donatus	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Iustin Martirul i filosoful - Apologia I în favoarea cre tinilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Iustin Martirul i filosoful - Apologia a II-a în favoarea cre tinilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Atenagora Atenianul - Solie în favoarea cre tinilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Critica i ap rarea înv turii cre tine	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Critica i ap rarea comportamentului cre tinilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Lactan iu i adversarii lui Dumnezeu	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Despre moartea persecutorilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar
Concluzii: O privire de ansamblu asupra Persecu iilor	dezbatare sau discu ie colectiv	1 seminar

Bibliografie

- Ilie Rad, *Cum se scrie un text științific*, Editura Polirom, 2008
- Umberto Eco, *Cum se face o tez de licență. Disciplinele umaniste*, tradus de George Popescu, Editura Pontica, 2000
- Daniel Benga, *Metodologia cercet rii științifice în teologia istorică*, Editura Sofia, 2005
- *Apologe i de limba greac* , traducere, note i indici de pr. prof. T. Bodogae, pr. prof. Olimpiu C ciul , pr. prof. D. Fecioru, PSB 2, EIBMBOR, Bucure ti, 1980
- *Apologe i de limb latin* , traucere de prof. Nicolae Chi escu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol i prof. David Popescu, introducere, note i indici de prof. Nicolae Chi escu, PSB 3, EIBMBOR, Bucure ti, 1981.
- Tertulian, *Tratate dogmatice i apologetice*, Editura Polirom, Ia i, 2007
- Lactan iu, *Despre moartea persecutorilor*, tradus de Cristian Bejan, Editura Polirom, Ia i, 2011
- Nicolae Corneanu, *Origen i Celsus, confruntarea cre tinismului cu p gânismul*, Editura Anastasia, Bucure ti, 1999

9. Coroborarea con inuturilor disciplinei cu a tept rile reprezentan ilor comunit ii epistemice, asocia iilor profesionale i angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Con inuturile unit ilor de înv are au fost elaborate în urma consult rii speciali tilor pe disciplin din facult ile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egal m sur , au fost luate în calcul a tept rile principalilor angajatori ai absolven ilor acestei specializ ri: structurile eclesiale, structurile de asisten social , structurile din domeniul educa ional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota final
10.4 Curs	• Capacitatea în alegerea mecanismelor care au dus la răspândirea creștinismului.	TEST 5 DECEMBRIE 2013 COLOCVIU condiționat de: ➤ prezența la TEST ➤ predarea portofoliului de seminar. 23 IANUARIE 2014, ora 10.00 3 FEBRUARIE 2014, ora 16.00	30% 50%
	• Identificarea principalelor etape din istoria Bisericii creștine în primele trei secole și încadrarea cronologică a evenimentelor și persoanelor.		
	• Demonstrarea competențelor reale de înțelegere a semnificației evenimentelor istorice		
10.5 Seminar/laborator	• În alegerea și însușirea problematicii tratate la curs și seminar.	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar, fișe de lucru, etc. Portofoliul se predă în data de 9 IANUARIE 2014	20%
	• Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice și aspectele istorice discutate.		
	• Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Să demonstreze capacitatea în alegerea mecanismelor care au dus la răspândirea creștinismului.. • Să cunoască etapele principale din istoria Bisericii creștine în primele trei secole.			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....